

การหย่า (الطلاق)

ตามหลักภาษามายถึง การแก้ ข้อผูกมัดของการแต่งงานออกโดยใช้คำหย่า (ฎาะลา)

วิทย์ปัญญาของการบัญญัติการหย่า

เป้าหมายของการแต่งงาน คือการดำรงไว้ซึ่งชีวิตคู่อย่างมั่นคง และเป็นปีกแผ่น และเพิ่ม ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคู่สามี ภรรยา แต่ข้อกำหนดและระเบียบต่างๆบางครั้งไม่ได้รับการเอาใจใส่ ไม่ให้ความสำคัญกับการใช้ชีวิตร่วมกัน จึงทำให้มีเหตุบาดหมางไม่เข้าใจกัน ไม่อาจปรับความเข้าใจกัน ได้ ดังนั้น จึง จำ เป็น ตั อ ง มี ก า ร บั ญ ญ ติ ก ฎ เ ก ณฑ์ ช ั้น นั้น ก็ คื อ ก า ร ห ย ่า

หลักฐานจากอัลกรุอ่าน ได้ดำรัสว่า

«يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَطَلِّقُوهُنَّ لِعَدَّتِهِنَّ وَأَحْصُوا الْعِدَّةَ»

: โ้อผู้เป็นนบี เมื่อพวกท่านประสงค์จะหย่าภรรยาพวกท่าน จงหย่าพวกนางให้ได้รับประโยชน์ในการนับ ระยะเวลาการกักตัวของพวกนางด้วย.

(อัญญาละลา ๑)

การหย่า จะมีผลบังคับใช้ถ้าผู้กล่าวคำหย่าเป็นผู้ที่บรรลุนิติภาวะ มีสติสัมปชัญญะ และ ตัดสินใจด้วยตนเองได้ และการหย่าจะไม่มีผลถ้าผู้กล่าวคำหย่าเป็นผู้ที่ถูกบังคับ หรือมีนมาโดยเจ้าตัว ไม่รู้ว่าตัวเองพูดอะไร หรือโอรทที่ไม่สามารถควบคุมตัวเองได้ เช่นเดียวกัน การกล่าวคำหย่าจะไม่มีผลกับ ผู้พลั้งพูดผิดหรือเล่นเล่อหรือหลงลืมหรือหรือบ้าและผู้ที่มีลักษณะเดียวกันกับบุคคลเหล่านี้

ข้อชี้ขาด (หุกุม) ในเรื่องการหย่าร้าง

อนุญาตให้หย่าได้เมื่อมีความจำเป็น เช่น ภรรยาหนีหายไม่คืนไม่งาม ไม่สุภาพต่อสามี และการ หย่าเป็นที่ยอมรับถ้าไม่มีความจำเป็น เช่น คู่สามีภรรยาอยู่ร่วมกันอย่างราบรื่น และการหย่าจะเป็นที่ ส่งเสริมเมื่อเห็นว่าอาจจะมีอันตรายเกิดขึ้น เช่น ถ้าอยู่ด้วยกันแล้วภรรยาจะได้รับอันตราย หรือภรรยา มี ความเกลียดชังสามี และพฤติกรรมอื่นๆในทำนองเดียวกันนี้

สามีจำเป็นต้องหย่าเมื่อภรรยาของเขาเป็นผู้ที่ไม่ทำการละหมาด หรือนางปล่อยปะละเลยไม่สงวนเนื้อ สงวนตัวจนกว่านางจะกลับตัวหรือยอมรับคำตักเตือน

ไม่อนุญาตให้สามีหย่าภรรยาของเขา ในขณะที่นางกำลังมีรอบเดือน หรือมีเลือดหลังคลอด หรือนาง
สะอาดจากรอบเดือนแต่ได้มีเพศสัมพันธ์กับนางแล้วและไม่เป็นที่ประจักษ์ว่านางกำลังตั้งครรภ์ หรือ
หย่านางสามครั้งโดยกล่าวคำหย่าครั้งเดียว หรือหย่านางสามครั้งในพิธีการเดียวกัน

การหย่ามีผลบังคับใช้กับสามีหรือตัวแทน และตัวแทนมีสิทธิ์จะหย่าเพียงครั้งเดียวและเมื่อไรก็ได้เมื่อเขา
ปรารถนา เว้นแต่สามีได้เจาะจงเวลาที่แน่นอนและจำนวนที่ชัดเจน

ถ้อยคำที่ใช้ในการหย่า สามารถจำแนกประเภทการหย่าเกี่ยวกับถ้อยคำได้ ๒ ประเภท

๑. การหย่าด้วยถ้อยคำที่ชัดเจน เป็นการหย่าด้วยถ้อยคำที่มีได้ให้หมายความเป็นอย่างอื่น
นอกจากการหย่า อย่างเช่น **طلقتك** ฉันได้หย่าเธอแล้ว หรือ **أنت طالق** เธอได้หย่าแล้ว หรือ
أنت مطلقة เธอถูกหย่าแล้ว หรือ **علي الطلاق** สำหรับฉันได้หย่าแล้ว หรือถ้อยคำอื่น ๆ ในทำนอง
เดียวกันนี้

๒. การหย่าด้วยถ้อยคำที่เป็นนัย เป็นการหย่าด้วยถ้อยคำที่อาจจะหมายถึงการหย่าและอย่าง
อื่นด้วย เช่น กล่าวว่า **أنت بائن** เธอได้ขาดจากฉันแล้ว หรือ **ألحقي بأهلك** เธอจงไปอยู่กับญาติที่
น้องของเธอเกิด หรือถ้อยคำอื่น ๆ ในทำนองเดียวกันนี้

การหย่าจะมีผลบังคับใช้ทันทีถ้าใช้ถ้อยคำที่ชัดเจน อันเนื่องจากถ้อยคำที่ใช้นั้นมีความหมายที่
เด่นชัด แต่การหย่าด้วยถ้อยคำที่เป็นนัยนั้นจะไม่มีผลบังคับใช้นอกจากต้องมีเจตนาและตั้งใจที่จะหย่า
พร้อมกับกล่าวคำหย่า

เมื่อผู้เป็นสามีกล่าวแก่ภรรยาของเขาว่า **أنت علي حرام** เธอเป็นที่ต้องห้ามแก่ฉัน การบอก
ว่า เป็นที่ต้องห้ามในที่นี้มีใช่เป็นการหย่า หากแต่ว่าเป็นการสาบาน ที่ผู้กล่าวนั้นต้องไถ่ถอนการสาบาน
(เสียกัฟฟาระฮฺ)

การหย่าจะมีผลทั้งกับผู้จริงจังและล้อเล่น

จากท่านอบีฮุร็อยเราะฮฺ รอฎอัยลลอฮู อันฮู แท้จริงท่านเราะฮ์ลุลลอฮฺ คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَامได้
กล่าวว่า

«ثلاث جدهن جد وهزلهن جد : النكاح ، والطلاق ، والرجعة»

"สามประการที่การจริงจังกับมันจะถือเป็นจริง และการทำเล่น ๆ กับมันก็ถือเป็นจริง นั่นก็คือ การ
แต่งงาน การหย่าร้าง และการกลับมาคืนดีกัน"

รูปแบบของการหย่าร้าง

การหย่าร้างนั้นอาจเป็นการหย่าที่มีผลทันที หรือเป็นการหย่าที่พาดพิงอิงกับอนาคต และในบางครั้งก็เป็นการหย่าที่มีข้อแม้และเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

๑. การหย่าที่มีผลบังคับใช้ทันที เมื่อเขาได้กล่าวแก่ภรรยาของเขา ว่า **أنت طالق** เธอได้หย่าแล้ว หรือ **طلقتك** ฉันได้หย่าเธอแล้ว หรือคำกล่าวอื่นๆในทำนองนี้ การกล่าวคำหย่ารูปแบบนี้ จะมีผลทันทีเนื่องจากผู้กล่าวคำหย่ามิได้พาดพิงถึงสิ่งอื่น

๒. การหย่าที่พาดพิงเกี่ยวพันกับอนาคต อย่างเช่น เขาได้กล่าวแก่ภรรยาของเขาว่า **أنت طالق غدا** เธอได้หย่าแล้ววันพรุ่งนี้ หรือ **أنت طالق رأس الشهر** เธอได้หย่าเมื่อขึ้นเดือนใหม่ การกล่าวคำหย่าแบบนี้จะมีผลเมื่อเวลาที่มีการพาดพิงมาถึง

๓. การหย่าที่มีข้อแม้และเงื่อนไข คือ การกล่าวถ้อยคำที่ใช้เพื่อการหย่าที่มีข้อแม้และเงื่อนไข ซึ่ง มีสอง ประเภท

๓.๑ เป้าหมายในการกล่าวคำหย่า เพื่อการเตือนให้กระทำ หรือให้เลิกการกระทำ หรือให้ระงับ หรือหักห้าม หรือเน้นในการแจ้งให้ทราบ หรืออื่นๆในทำนองนี้ อย่างเช่น เขากล่าวว่า **إن ذهبت إلى السوق فأنت طالق** ถ้าหากเธอไปตลาดเธอได้หย่ากับฉัน โดยมีเป้าหมายเพื่อหักห้ามนางไม่ให้ไปตลาด การกล่าวคำหย่าเช่นนี้จะไม่มียผล แต่จะเป็นการสาบาน ซึ่งสามิจำเป็น **واجب** ต้องไถ่ถอนสาบาน **كفارة** เมื่อนางละเมิด และการไถ่ถอนการสาบานนั้น **الكفارة** คือ เลี้ยงอาหาร หรือให้เครื่องนุ่งห่มแก่ผู้ยากจน ๑๐ คน หรือปล่อยทาส ถ้าไม่มีความสามารถ ก็ให้ถือศีลอด เป็นเวลา ๓ วัน

๓.๒ หากว่าการกล่าวคำหย่านั้นมีเป้าหมายเพื่อการหย่าจริงเมื่อข้อแม้หรือเงื่อนไขที่อ้างถึงเกิดขึ้น อย่างเช่น เขากล่าวว่า **إن أعطيتي كذا فأنت طالق** ถ้าหากเธอยกทรัพย์สินจำนวนเท่านั้นให้ฉัน เธอก็ได้หย่า การหย่าเช่นนี้ จะมีผลบังคับใช้เมื่อข้อแม้หรือเงื่อนไขที่อ้างถึงเกิดขึ้น

เมื่อสตรีที่ยังไม่ได้กำหนดสินสอดถูกหย่าก่อนที่จะมีการสมรสกับนาง ผู้เป็นสามีจำเป็นต้องให้สิ่งที่อำนวยความสะดวกแก่นาง สำหรับผู้มั่งมีก็ตามกำลังความสามารถของเขา และผู้ยากจนก็ตามกำลังความสามารถของเขา และสตรีที่ยังไม่ได้กำหนดสินสอดถูกหย่าหลังจากได้มีการสมรสแล้ว นางจะต้องได้รับสินสอดอันเหมาะสมตามสภาพ โดยจะไม่ได้รับสิ่งที่อำนวยความสะดวกใด ๆ

อัลลอฮฺ ตะอาลา ได้ตรัสไว้ว่า

« لَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ طَلَقْتُمْ النِّسَاءَ مَا لَمْ تَمْسُوهُنَّ أَوْ تَفْرِضُوا لَهُنَّ فَرِيضَةً وَمَتَّعُوهُنَّ عَلَى
«الْمُوسِعِ قَدْرُهُ وَعَلَى الْمُقْتِرِ قَدْرُهُ مَتَاعًا بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُحْسِنِينَ»

ไม่มีบาปใดๆ แก่พวกเจ้า ถ้าหากพวกเจ้าหย่าหญิง โดยที่พวกเจ้ายังมีได้และต้องพวกนาง หรือยังมีได้ กำหนดมะฮัรใดๆ แก่พวกนาง และจงให้นางได้รับสิ่งที่อำนาจประโยชน์แก่พวกนาง โดยที่หน้าที่ของผู้ มั่งมีนั้น คือตามกำลังความสามารถของเขา และหน้าที่ของผู้ยากจนนั้นคือตามกำลังความสามารถของ เขา เป็นการให้ประโยชน์โดยชอบธรรม เป็นสิทธิเหนือผู้กระทำดีทั้งหลาย

(อัลบะเกาะเราะฮฺ : ๒๓๖)

เมื่อสามีได้หย่าภรรยาของเขาก่อนที่จะมีการสมสู่หรืออยู่หอกับนางและได้กำหนดสินสอดแก่ นางไว้เรียบร้อยแล้ว นางจะได้รับครึ่งหนึ่งของสินสอด นอกจากว่านางเองหรืออะลีย์ของนางยกมันให้แก่ สามี แต่ถ้าหากว่าการหย่าร้างนั้นมีต้นเหตุเกิดจากนางเอง นางก็ไม่มีสิทธิ์ใด ๆ จากสินสอดนั้น ดังที่ อัลลอฮฺ ตะอาลา ได้ตรัสไว้ว่า

« وَإِنْ طَلَّقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ وَقَدْ فَرَضْتُمْ لَهُنَّ فَرِيضَةً فَنِصْفُ مَا فَرَضْتُمْ إِلَّا أَنْ يَعْفُونَ أَوْ يَعْفُوَ الَّذِي بِيَدِهِ عُقْدَةُ النِّكَاحِ وَأَنْ تَعْفُوا أَقْرَبُ لِلتَّقْوَى وَلَا تَنْسُوا الْفَضْلَ بَيْنَكُمْ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ »

และถ้าหากพวกเจ้าหย่าพวกนาง ก่อนที่พวกเจ้าจะแต่งงานกับพวกนาง โดยที่พวกเจ้าได้กำหนด มะฮัรแก่นางแล้ว ก็จงให้แก่นางครึ่งหนึ่งของสิ่งที่พวกเจ้ากำหนดไว้ นอกจากว่าพวกนางจะยกให้ หรือผู้ที่ตกลงแต่งงานอยู่ในมือของเขาจะยกให้ และการที่พวกเจ้าจะยกให้นั้นเป็นสิ่งที่ใกล้แก่ความยำ เกรงมากกว่า และพวกเจ้าอย่าลืมหาความยุติธรรมในระหว่างพวกเจ้า แท้จริงอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงเห็นในสิ่งที่พวก เจ้ากระทำกัน

(อัลบะเกาะเราะฮฺ ๒๓๗)

เมื่อคู่สามีภรรยาแยกกัน อันเนื่องจากการแต่งงานที่โมฆะและยังมิได้มีการสมสู่หากก็ไม่ จำเป็นต้องได้สินสอดและสิ่งอำนาจประโยชน์ต่าง ๆ แต่ถ้าหลังจากได้สมสู่แล้ว นางจำเป็นต้อง ได้รับสินสอดที่ได้ตกลงกันแล้ว อันเนื่องจากการมีความสัมพันธ์ทางเพศกัน

การหย่าแบบสุนนะฮ์และการหย่าแบบบิดอะฮ์

๑. การหย่าแบบสุนนะฮ์

คือ การที่สามีหย่าภรรยาของเขาหนึ่งครั้ง โดยที่เขาได้มีเพศสัมพันธ์แล้ว ขณะที่นางอยู่ในสภาพที่สะอาดจากรอบเดือน และยังไม่ได้มีเพศสัมพันธ์กับนางในรอบเดือนนั้น การหย่าแบบสุนนะฮ์นี้สามีมีสิทธิ์ที่จะกลับคืนดีกันได้ จนกว่าภรรยาจะพ้นอิดตะฮ์ (ช่วงเวลาแห่งการรอคอย) นั่นก็คือ ๓ ฤดูร้อน ในเมื่อภรรยาพ้นจากอิดตะฮ์แล้วแต่สามียังไม่ได้คืนดี ก็เป็นการหย่าที่สมบูรณ์ นางก็ไม่เป็นที่อนุมัติแก่สามีนอกจากต้องแต่งงานและมีสินสอดใหม่ แต่ถ้าหากสามีกลับมาคืนดีขณะที่นางอยู่ในอิดตะฮ์ นางก็จะเป็นภรรยาเหมือนเดิม

และหากเขาได้หย่านางเป็นครั้งที่สอง เหมือนกับที่ได้หย่าครั้งแรก ถ้ากลับคืนดีขณะที่ยังอยู่ในอิดตะฮ์ นางก็เป็นภรรยาตามเคย แต่ถ้าพ้นจากอิดตะฮ์แล้วก็เป็นการหย่าที่สมบูรณ์ นางก็ไม่เป็นที่อนุมัติแก่สามีนอกจากต้องแต่งงานและมีสินสอดใหม่หลังจากนั้นหากเขาได้หย่านางอีกเป็นครั้งที่สาม เหมือนกับการหย่าที่ผ่านๆ มา นางจะพ้นจากสามีทันทีและจะไม่เป็นที่อนุมัติแก่สามีอีกต่อไป เว้นแต่นางได้แต่งงานกับชายอื่นอย่างถูกต้อง การหย่ารูปแบบขั้นตอนและขั้นตอนดังกล่าว เป็นการหย่าแบบสุนนะฮ์ในแง่ของจำนวนและเวลา

ส่วนหนึ่งในรูปแบบของการหย่าแบบสุนนะฮ์ คือ การที่สามีได้หย่าภรรยาของเขาหนึ่งครั้ง หลังจากที่ได้รู้ว่านางกำลังตั้งครรภ์ อัลลอฮ์ได้ตรัสไว้ว่า

«الطَّلَاقُ مَرَّتَانٍ فَاِمْسَاكَ بِمَعْرُوفٍ اَوْ تَسْرِيحُ بِاِحْسَانٍ»

การหย่านั้นมีสองครั้ง แล้วให้มีการยับยั้งไว้โดยชอบธรรม หรือไม่ก็ให้ปล่อยไป พร้อมด้วยการทำความดี (อัล-บะเกาะเราะฮ์ - ๒๒๙)

หลังจากนั้น อัลลอฮ์ได้ตรัสอีก ว่า

«فَاِنْ طَلَّقَهَا فَلَا تَحِلُّ لَهٗ مِنْ بَعْدُ حَتَّى تَنْكِحَ زَوْجًا غَيْرَهٗ فَاِنْ طَلَّقَهَا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا اَنْ «
يَتَرَاجَعَا اِنْ ظَنَّا اَنْ يُقِيمَا حُدُودَ اللّٰهِ وَتِلْكَ حُدُودُ اللّٰهِ يُبَيِّنُهَا لِقَوْمٍ يَعْلَمُوْنَ»

ถ้าหากเขาได้หย่านางอีก นางก็ไม่เป็นที่อนุมัติแก่เขา หลังจากนั้น จนกว่าจะแต่งงานกับสามีอื่นจากเขา แล้วหากสามีนั้นหย่านาง ก็ไม่มีบาปใดๆ แก่ทั้งสอง ที่จะคืนดีกันใหม่ หากเขาทั้งสองคิดว่า จะดำรงไว้ซึ่งขอบเขตของอัลลอฮ์ได้ และนั่นแหละ คือขอบเขตของอัลลอฮ์ ซึ่งพระองค์ทรงแจกแจงมัน อย่างแจ่มแจ้ง แก่กลุ่มชนที่รู้ดี

(อัล-บะเกาะเราะฮ์ ๒๓๐)

เมื่อการหย่าได้เกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์และได้แยกกันอยู่ ส่งเสริมให้ผู้ที่เคยเป็นสามีอำวนวยสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ภรรยาอันสมควรแก่ฐานะความเป็นอยู่ของสามีและฝ่ายภรรยา เพื่อไม่ให้เกิดอันตรายแก่ฝ่ายภรรยาและเป็นการปฏิบัติตามสิทธิที่ฝ่ายภรรยาพึงได้รับ ดังที่อัลลอฮฺ ตะอาลา ได้ตรัสไว้ว่า

«وَالْمُطَلَّاتِ مَتَاعٌ بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ»

และเป็นสิทธิแก่บรรดาหญิงที่ถูกหย่า(จะต้องได้) สิ่งอำวนวยสุข (เป็นค่าเลี้ยงดู) โดยคุณธรรมเป็นหน้าที่แก่บรรดาผู้ยำเกรงทั้งหลาย

(อัลบะเกาะเราะฮฺ : ๒๔๑)

๒. การหย่าแบบบิตอะฮฺ คือ การหย่าที่ไม่ถูกหลักศาสนบัญญัติ และแบ่งเป็น ๒ ประเภท

๒.๑ บิตอะฮฺในเรื่องเวลา และเมื่อได้กลับคืนดีกับภรรยาที่มีรอบเดือนหรือมีเลือดหลังคลอดก็จงยับยั้งนางไว้จนกว่านางจะสะอาดจากรอบเดือน แล้วก็มิรอบเดือนอีก แล้วก็สะอาดจากรอบเดือน หลังจากนั้นถ้าเขาประสงค์จะหย่าก็หย่านางได้ และผู้ใดที่หย่านางขณะที่นางสะอาดจากรอบเดือนแต่ได้มีเพศสัมพันธ์กับนางแล้วก็ให้ยับยั้งนางไว้จนกว่านางจะมารอบเดือน แล้วก็สะอาดจากรอบเดือน หลังจากนั้นถ้าเขาประสงค์จะหย่าก็หย่านางได้อย่างเช่น กล่าวคำหย่าขณะที่นางกำลังมีประจำเดือนหรือมีเลือดหลังคลอด หรือในช่วงที่นางสะอาดจากรอบเดือนแต่ได้มีเพศสัมพันธ์กับนางแล้วและยังไม่รู้ว่านางตั้งครรภ์หรือไม่ การหย่ารูปแบบนี้เป็นที่ต้องห้าม **حرام** และมีผลบังคับใช้ และผู้ที่กระทำถือว่า มีบาปและจำเป็นต้องกลับคืนดีกันถ้าหากการหย่านั้นยังไม่ใช้ครั้งที่สาม

รายงานจากอิบนิ อุมร์ เราะฎิยัลลอฮุ อันฮุม่า ว่า แท้จริงเขาได้หย่าภรรยาของเขาขณะนางมีประจำเดือน ท่านอุมร์ได้เล่าเรื่องดังกล่าวให้ท่านเราะฮฺลุล ค็อลลัลลอฮฺ อะลลฮฺวะฮฺลัม ฟิง ท่านเราะฮฺลุล ค็อลลัลลอฮฺ อะลลฮฺวะฮฺลัม จึงกล่าวว่า

«مره فليراجعها ثم ليطلقها طاهرا أو حاملا»

จงใช้ให้เขากลับคืนดีกับนางใหม่ หลังจากนั้นให้หย่านางขณะที่นางสะอาดจากรอบเดือน หรือนางได้ตั้งครรภ์

(รายงานโดย มุสลิม เลขที่ ๑๔๗๑)

รายงานจากอิบนิอุมร์ เราะฎิยัลลอฮุ อันฮุม่า ว่า แท้จริงเขาได้หย่าภรรยาของเขาขณะนางมีประจำเดือน ท่านอุมร์ เราะฎิยัลลอฮุ อันฮฺ ได้ถามท่านเราะฮฺลุล ค็อลลัลลอฮฺ อะลลฮฺวะฮฺลัม ในเรื่องดังกล่าว ท่านเราะฮฺลุล ค็อลลัลลอฮฺ อะลลฮฺวะฮฺลัม จึงกล่าวว่า

«مره فليراجعها حتى تطهر ، ثم تحيض حيضة أخرى ، ثم تطهر ثم يطلق بعد أو يمسك»

“จงใช้ให้เขากลับคืนดีกับนางใหม่จนกว่านางจะสะอาดจากรอบเดือน หลังจากนั้นนางมีรอบเดือนใหม่อีกครั้ง แล้วสะอาดจากรอบเดือน หลังจากนั้นให้หย่าหรือยับยั้งนางไว้”

๒.๒ บิดอะฮฺในเรื่องจำนวน อย่างเช่น การกล่าวคำหย่าสามครั้งด้วยถ้อยคำเดียวหรือการกล่าวคำหย่าสามครั้งด้วยถ้อยคำสามครั้งในสถานการณ์เดียว เช่น กล่าวว่า (أنت طالق ، أنت طالق) เธอได้หย่าแล้ว , เธอได้หย่าแล้ว , เธอได้หย่าแล้ว . การหย่ารูปแบบนี้เป็นที่ ต้องห้ามแต่ก็มีผล ผู้ที่กระทำถือว่ามิบาป แต่การหย่าสามโดยใช้ถ้อยคำเดียว หรือใช้ถ้อยคำหย่าหลาย ครั้งขณะที่นางสะอาดจากรอบเดือนเดียวกัน ถือว่าได้หย่าเพียงครั้งเดียวพร้อมทั้งเป็นบาป

การหย่าที่มีสิทธิ์คืนดีและการหย่าขาด

๑. การหย่าที่มีสิทธิ์คืนดี **الطلاق الرجعي** คือ การที่สามีได้หย่าภรรยาของเขาที่ได้มีเพศสัมพันธ์แล้ว หย่าหนึ่งครั้ง เขายังมีสิทธิ์ที่จะกลับคืนดีกับนางได้ ระหว่างที่นางอยู่ในอิติดะฮฺ (ช่วงระยะเวลาแห่งการรอคอย) ถ้าหากเขาได้คืนดีกับนางหลังจากนั้นแล้วได้หย่าอีกเป็นครั้งที่สอง เขาก็ยังมีสิทธิ์ที่จะกลับคืนดีกับนางอีกตราบใดที่นางยังอยู่ในอิติดะฮฺ และหญิงที่ถูกหย่าในสองกรณีดังกล่าว ถ้ายังอยู่ในอิติดะฮฺถือว่ายังเป็นภรรยา มีสิทธิ์ได้รับมรดกซึ่งกันและกัน และสามีต้องรับผิดชอบเรื่องค่าใช้จ่ายเลี้ยงดู และที่พักอาศัย

หญิงที่ถูกหย่าที่มีสิทธิ์คืนดี กล่าวคือ หญิงที่ถูกหย่า หนึ่งครั้งหรือสองครั้งหลังจากที่ได้มีเพศสัมพันธ์แล้ว หรือได้เข้าหอกับนางแล้ว จำเป็นต้องพักอาศัยและใช้ชีวิตในช่วงอิติดะฮฺที่บ้านของสามี เพื่อว่าสามีอาจจะกลับคืนดีกับนางได้ และส่งเสริมให้นางแต่งหน้าแต่งตัวเพื่อดึงดูดให้สามีเปลี่ยนใจกลับมาคืนดีกับนาง และห้ามมิให้สามีไล่นางออกจากบ้านจนกว่านางจะพ้นอิติดะฮฺ

๒. การหย่าขาด **الطلاق البائن** คือ การหย่าที่ความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยาสิ้นสุดลงอย่างสมบูรณ์ ซึ่งมี ๒ ประเภท คือ

๒.๑ การหย่าขาดเล็ก **بائن بينونة صغرى** คือ การหย่าที่ไม่ถึง ๓ ครั้ง เมื่อสามีได้หย่าภรรยาของเขาตั้งที่ได้กล่าวมาแล้วก่อนหน้านี้ หย่า ๑ ครั้ง แล้วอิติดะฮฺได้สิ้นสุดลงขณะที่สามียังไม่ได้คืนดีกับนาง การหย่ากรณีนี้เรียกว่า การหย่าขาดเล็ก **طلاق بائن بينونة صغرى** และสิทธิ์ของสามีเหมือนกับชายอื่นทั่วไป เขามีสิทธิ์ที่จะแต่งงานกับนางใหม่ ด้วยสัญญาและสินสอดใหม่ แม้ว่านางยังไม่ได้แต่งงานกับชายอื่นก็ตาม และเช่นเดียวกัน ถ้าสามีได้หย่านางเป็นครั้งที่ ๒ และสามีไม่ได้กลับคืนดีกับนางในช่วงอิติดะฮฺ นางจะได้หย่าขาดจากสามี สามียังมีสิทธิ์ที่จะแต่งงานกับนาง ด้วยสัญญาและสินสอดใหม่ถึงแม้ว่านางจะยังไม่ได้แต่งงานกับชายอื่นก็ตาม

๒.๒ การหย่าขาดใหญ่ **طلاق بائن بينونة كبرى** คือ การหย่าที่ครบสามครั้ง เมื่อสามีได้หย่าภรรยาของเขาเป็นครั้งที่ ๓ ความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยาจะสิ้นสุดลงอย่างสมบูรณ์ และนางจะไม่ใช่เป็นท่อนุมิตีแก่สามีจนกว่านางจะได้แต่งงานกับชายอื่น แต่งงานที่ถูกต้องตามหลักการของศาสนา โดยมีความตั้งใจที่ใช้ชีวิตอย่างสามีภรรยาตลอดไป มีการเขาหอและมีเพศสัมพันธ์กับสามีใหม่ หลังจาก

ที่ได้พ้นอิตตะฮฺ หากสามีคนที่ ๒ ได้หย่านางและนางได้พ้นจากอิตตะฮฺ นางจึงจะเป็นที่อนุมัติแก่สามีคนแรกที่จะแต่งงานด้วยสัญญาแต่งงานและสินสอดใหม่ เหมือนกับชายอื่นทั่วไป

ภรรยาที่ถูกหย่าสามครั้งให้ใช้ชีวิตในช่วงอิตตะฮฺที่บ้านของญาติพี่น้องของนาง เนื่องจากนางไม่เป็นที่อนุมัติสำหรับสามีแล้ว และสามีไม่ต้องรับผิดชอบเรื่องค่าใช้จ่ายเลี้ยงดูและที่พักอาศัย และไม่อนุญาตให้นางออกจากบ้านญาติพี่น้องของนางนอกจากมีความจำเป็น

เมื่อสามีมีความสงสัยในเรื่องการหย่าร้างหรือเงื่อนไขของการหย่าร้าง พื้นฐานของเรื่องนี้คือพันธะสัญญาของการแต่งงานยังคงอยู่จนกว่าจะแน่ชัดว่าพันธะสัญญาของการแต่งงานได้สิ้นสุดลงเมื่อไร อนุญาตให้สตรีขอหย่าจากสามี อนุญาตให้สตรีขอหย่าจากสามีต่อหน้าผู้พิพากษา เมื่อนางได้รับความเดือดร้อนไม่สามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันได้อย่างปกติสุข ดังเหตุการณ์ต่อไปนี้

๑. เมื่อสามีละเลยเรื่องการใช้จ่ายเลี้ยงดู

๒. เมื่อสามีทำร้ายภรรยาจนไม่สามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุขได้ อย่างเช่น เหยียดหยามต่อนาง หรือตบตีนาง หรือทำร้ายจนนางไม่สามารถทนได้ หรือบังคับให้นางกระทำในสิ่งชั่วช้าหรือการกระทำอื่นๆในทำนองนี้

๓. เมื่อนางได้รับความเดือดร้อนจากการหายตัวของสามีและกลัวพิตนะฮฺที่จะเกิดขึ้นกับนาง

๔. เมื่อสามีถูกกักขังเป็นเวลานานและนางได้รับความเดือดร้อนจากการอยู่โดดเดี่ยว

๕. เมื่อนางพบข้อบกพร่องของสามีที่คนทั่วไปจับไม่ได้ อย่างเช่น เป็นหมัน หรือ ไม่มีความสามารถในการร่วมเพศ หรือ เป็นโรคที่น่าเกลียดอย่างร้ายแรง หรือสิ่งอื่นๆในทำนองนี้

หุก่มต่างๆ เกี่ยวกับการหย่าร้าง

- เป็นที่ต้องห้ามสำหรับสตรีที่จะขอหย่าจากสามี ที่เห็นว่านางอาจได้รับอันตรายจากการอยู่โดดเดี่ยวของนาง
- เมื่อสามีกล่าวแก่ภรรยาของเขาว่า “หากเธอมีรอบเดือนเธอก็ได้หย่า” การหย่าจะมีผลเมื่อแน่ชัดว่าเธอมีรอบเดือน
- ถือเป็นการหย่าขาด เมื่อการหย่านั้นมีทรัพย์สินเป็นข้อแลกเปลี่ยน หรือหย่าก่อนมีเพศสัมพันธ์ หรือหย่าเป็นครั้งที่ ๓
- เมื่อสามีกล่าวแก่ภรรยาของเขาว่า “ ถ้าหากเธอคลอดบุตรชายเธอได้หย่า ๑ ครั้ง หากเธอได้คลอดบุตรหญิงเธอได้หย่า ๒ ครั้ง ” แล้วนางก็ได้คลอดบุตรชาย หลังจากนั้นคลอดบุตรหญิง การหย่ามีผลกับนาง ๑ ครั้งเมื่อนางได้คลอดบุตรชาย และเป็นการหย่าขาดหลังจากที่นางได้คลอดบุตรหญิงและไม่มีอิตตะฮฺสำหรับนาง

ที่มาของบทความ <http://Islamhouse.com> จัดทำโดย

ศูนย์ไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทประจำศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัด
นราธิวาส

ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนราธิวาส

การเผยแพร่ความรู้ใกล้เคียงผ่านทางเว็บไซต์

กลุ่มงานใกล้เคียงและประนอมข้อพิพาท

ข้อเสนอเรื่อง

การหย่าในอิสลาม